

Samsun Dış Ticaret Verileri & Sektörel Değerlendirme

Samsun 2023

İçindekiler

1. 2023 Samsun Genel Dış Ticareti	3
1.1 Samsun'un 2023 yılında ihracat gerçekleştirdiği ülkeler	4
1.2 Samsun'un 2023 yılında ithalat gerçekleştirdiği ülkeler	5
2. Geçmiş Yıllar ile 2023 yılı Samsun dış ticareti karşılaştırması	6
2.1 Geçmiş 5 yıl içerisinde Samsun'un en çok ihracat yaptığı ülkeler	7
2.2 Geçmiş 5 yıl içerisinde Samsun'un en çok ithalat yaptığı ülkeler	7
2.3 Son 5 yılda Samsun'un en çok ihraç ettiği ürün grupları	8
2.4 Son 5 yılda Samsun'un en çok ithal ettiği ürün grupları	9
3. 2024 yılı için genel değerlendirme	9
Kaynakça	11

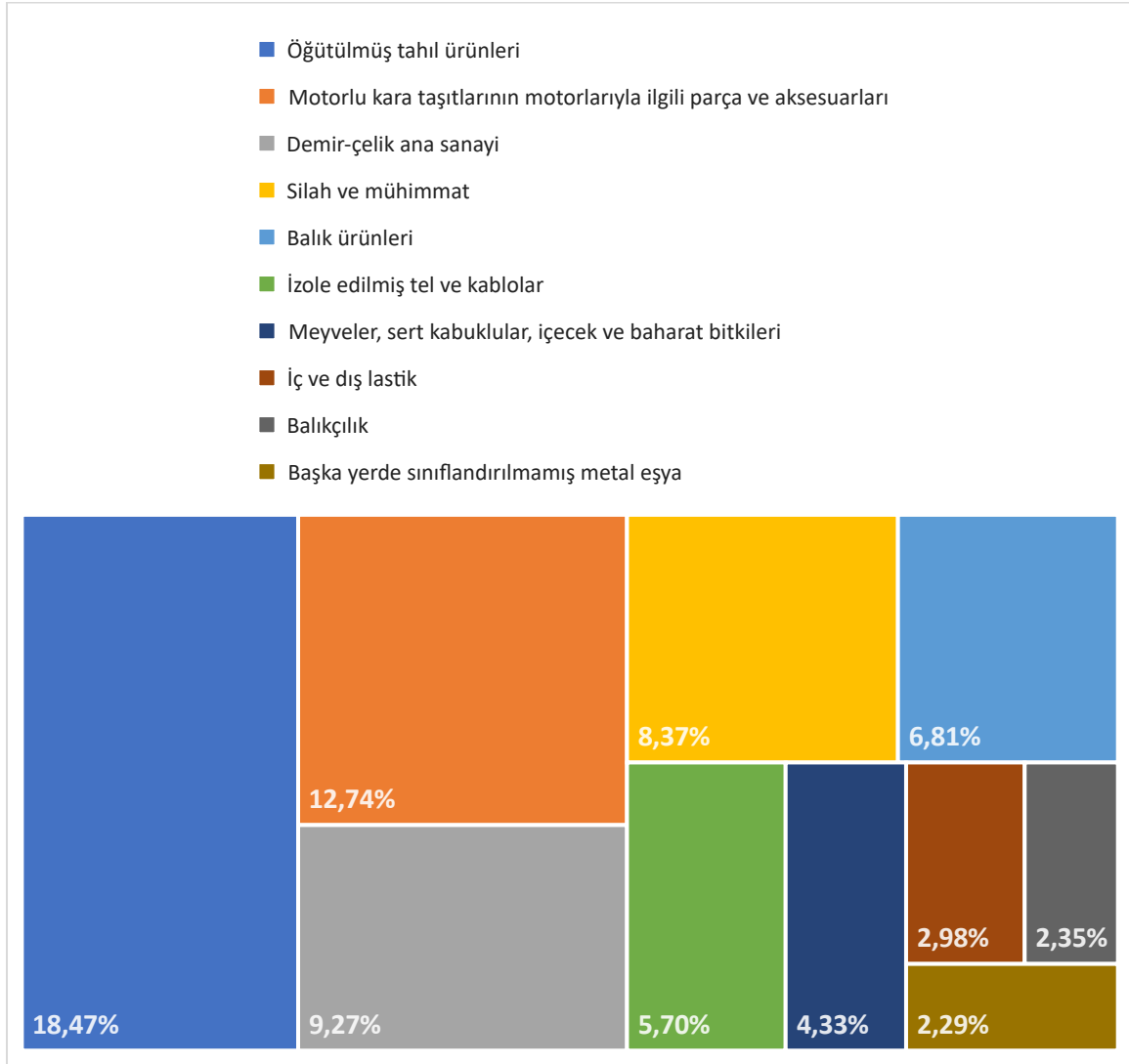
Tablo 1: SAMSUN İLK 10 İHRACAT ÜRÜNLERİNİN TOPLAM İHRACATINA ORANI (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024)	3
Tablo 2: SAMSUN İLK 10 İTHALAT ÜRÜNLERİNİN TOPLAM İTHALATINA ORANI (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024)	4
Tablo 3: 2023 Yılı Samsun'un en çok ihracat gerçekleştirdiği ilk 10 ülke (bin ABD Doları) (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024)	5
Tablo 4: 2023 YILI SAMSUN'UN EN ÇOK İTHALAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE (BİN ABD DOLARI) (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024)	6
Tablo 5: SON 5 YIL SAMSUN İTHALAT İHRACAT RAKAMLARI GRAFİĞİ (BİN ABD DOLARI) (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024)	6
Tablo 6: 2019-2023 YILLARI ARASI SAMSUN'UN EN ÇOK İHRACAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÜLKELER (BİN ABD DOLARI) (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024)	7
Tablo 7: 2019-2023 YILLARI ARASI SAMSUN'UN EN ÇOK İTHALAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÜLKELER (BİN ABD DOLARI) (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024)	8
Tablo 8: SAMSUN'UN 2019-2023 YILLARI ARASINDA EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 ÜRÜN GRUBU (BİN ABD DOLARI) (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024).....	8
Tablo 9: SAMSUN'UN 2019-2023 YILLARI ARASI İTHAL ETTİĞİ İLK 10 ÜRÜN GRUBU (BİN ABD DOLARI) (Türkiye İstatistik Kurumu, 2024)	9

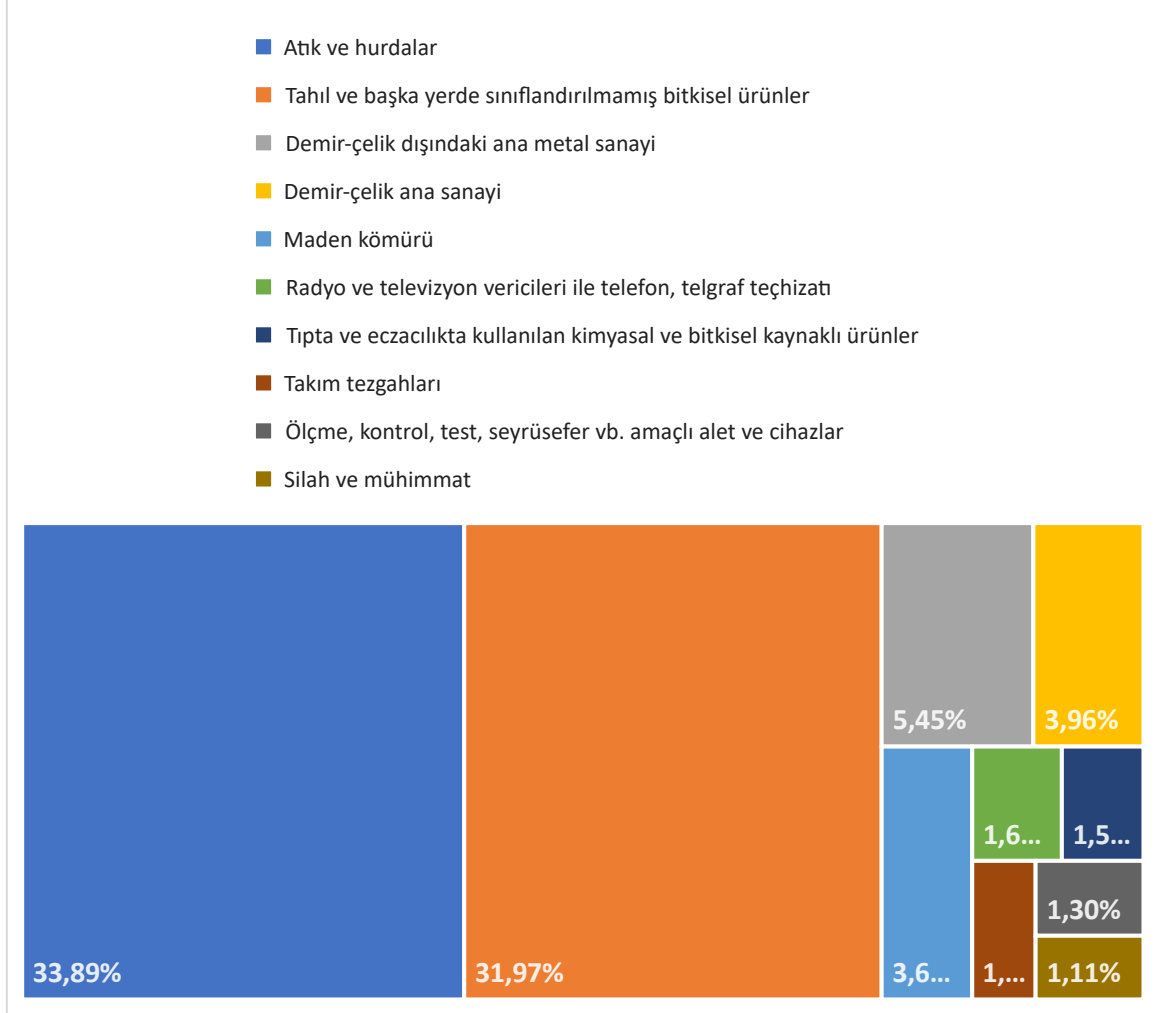
1. 2023 Samsun Genel Dış Ticareti

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Dış Ticaret İstatistikleri (Özel Ticaret Sistemi) rakamlarına göre 2023 yılında Samsun'dan yaklaşık olarak 1,25 milyar ABD Doları ihracat ve 1,23 milyar ABD Doları ithalat gerçekleşmiştir. ISIC⁽⁴⁾ sınıflandırmasına göre ihracatı en çok gerçek gerçekleştirilen ilk 10 ürün grupları sırasıyla öğütülmüş tarım ürünleri, motorlu kara taşıtları için aksam ve parçalar, demir-çelik ana sanayi ürünleri, silah ve mühimmat, balık ürünleri, izole edilmiş tel ve kablolar, meyveler, sert kabuklular, içecek ve baharat bitkileri, iç ve dış lastik ürünleri, balıkçılık ürünleri ve başka yerde sınıflandırılmamış metal eşyadır. Yine aynı sınıflandırmada en çok ithal edilen ilk 10 eşya grubu sırasıyla atık ve hurdalar, tahıl ve başka yerde sınıflandırılmamış bitkisel ürünler, demir-çelik dışındaki ana metal sanayi ürünleri, maden kömürü, radyo ve televizyon vericileri ile telefon, telgraf teçhizatı, tıpta ve eczacılıkta kullanılan kimyasal ve bitkisel kaynaklı ürünler, takım tezgâhları, ölçme, kontrol, test, seyrüsefer vb. amaçlı alet ve cihazlar, silah ve mühimmat olarak gerçekleşmiştir.

TABLO 1: SAMSUN İLK 10 İHRACAT ÜRÜNLERİNİN TOPLAM İHRACATINA ORANI (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

TABLO 2: SAMSUN İLK 10 İTHALAT ÜRÜNLERİNİN TOPLAM İTHALATINA ORANI (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

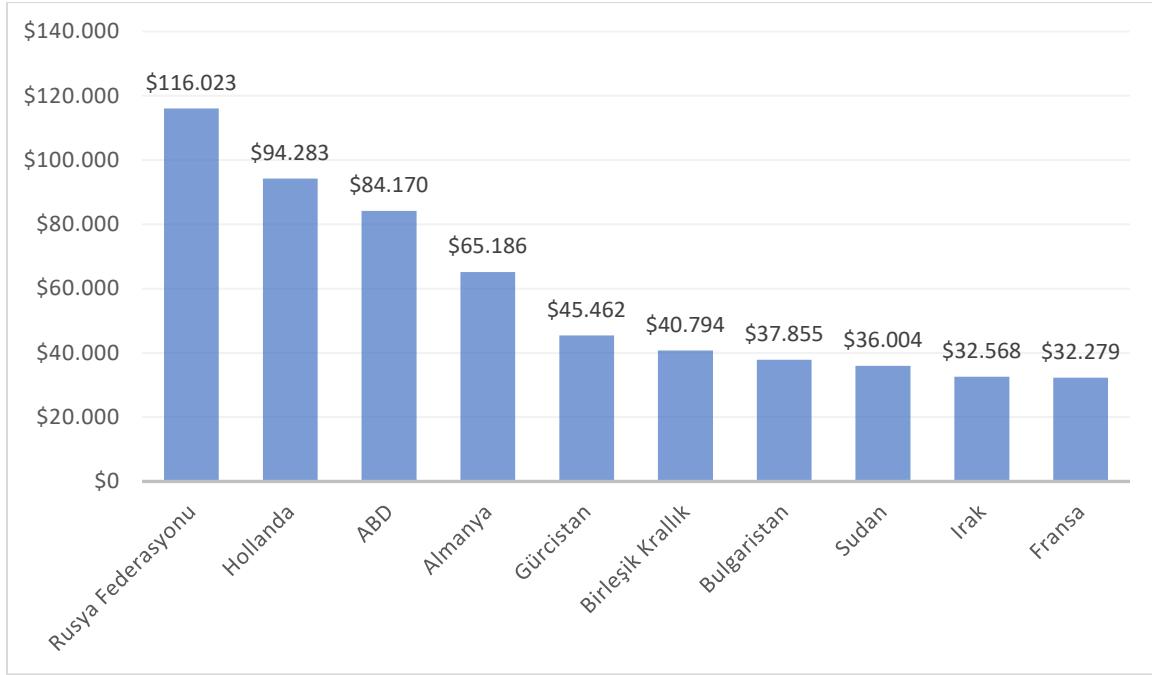

1.1 Samsun'un 2023 yılında ihracat gerçekleştirdiği ülkeler

2023 yılında Samsun'un en çok ihracat gerçekleştirdiği ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Hollanda, ABD, Almanya, Gürcistan, Birleşik Krallık, Bulgaristan, Sudan, Irak ve Fransa olmuştur. Samsun ihracatının yaklaşık %46'sını bu ülkelere gerçekleştirmektedir.

TABLO 3: 2023 YILI SAMSUN'UN EN ÇOK İHRACAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE (BİN ABD DOLARI) (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

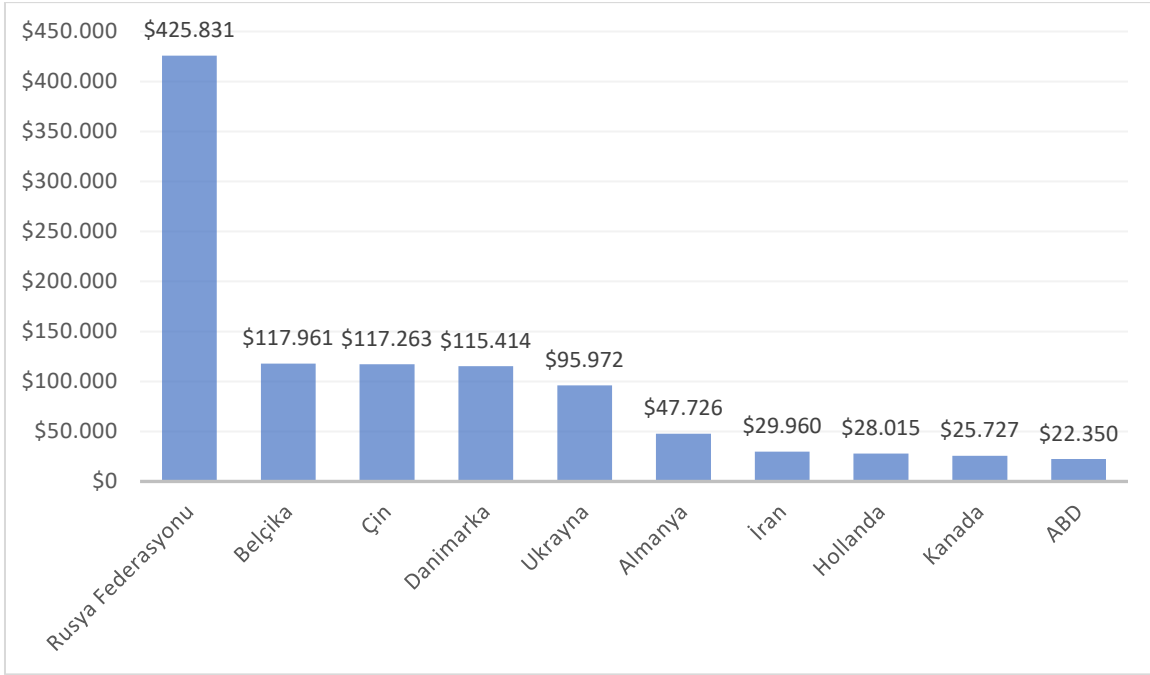

1.2 Samsun'un 2023 yılında ithalat gerçekleştirdiği ülkeler

2023 yılında Samsun'un en çok ithalat yaptığı ilk 10 ülkeler sırasıyla Rusya Federasyonu, Belçika, Çin, Danimarka, Ukrayna, Almanya, İran, Hollanda, Kanada ve ABD olmuştur. Bu 10 ülke yaklaşık olarak Samsun ithalatının %83'ünü oluşturmaktadır. Rusya Federasyonu'ndan yapılan ithalat toplam ithalatın yaklaşık olarak %34'üne denk gelmektedir.

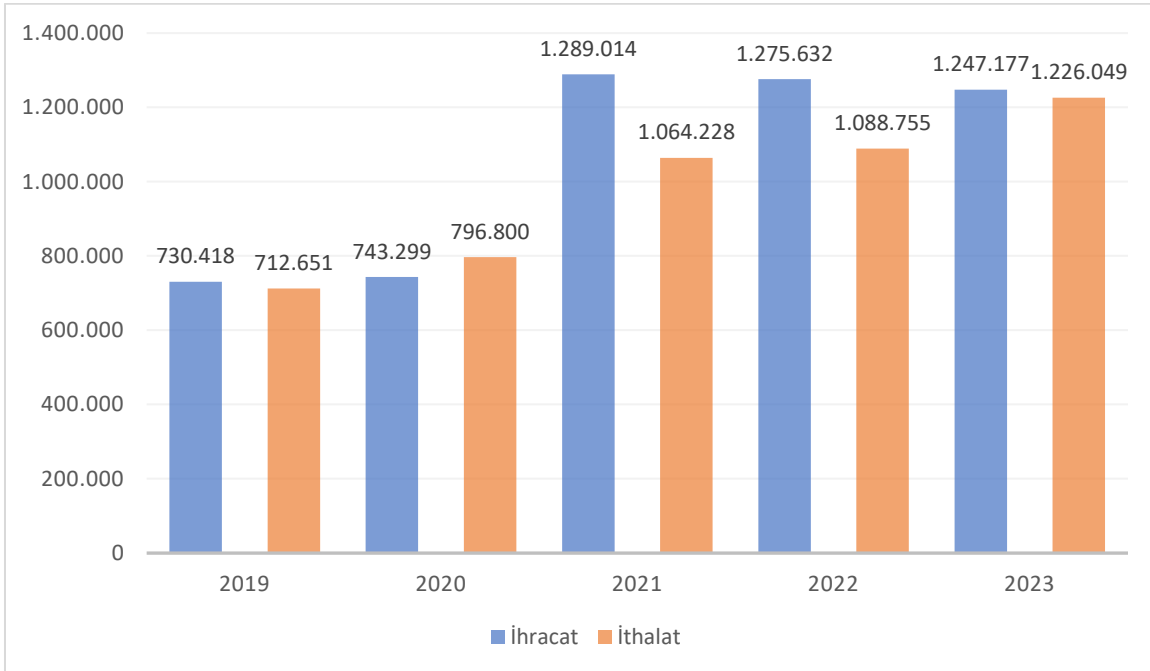

TABLO 4: 2023 YILI SAMSUN'UN EN ÇOK İTHALAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ İLK 10 ÜLKE (BİN ABD DOLARI) (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

2. Geçmiş Yıllar ile 2023 yılı Samsun dış ticareti karşılaştırması

TABLO 5: SON 5 YIL SAMSUN İTHALAT İHRACAT RAKAMLARI GRAFİĞİ (BİN ABD DOLARI) (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

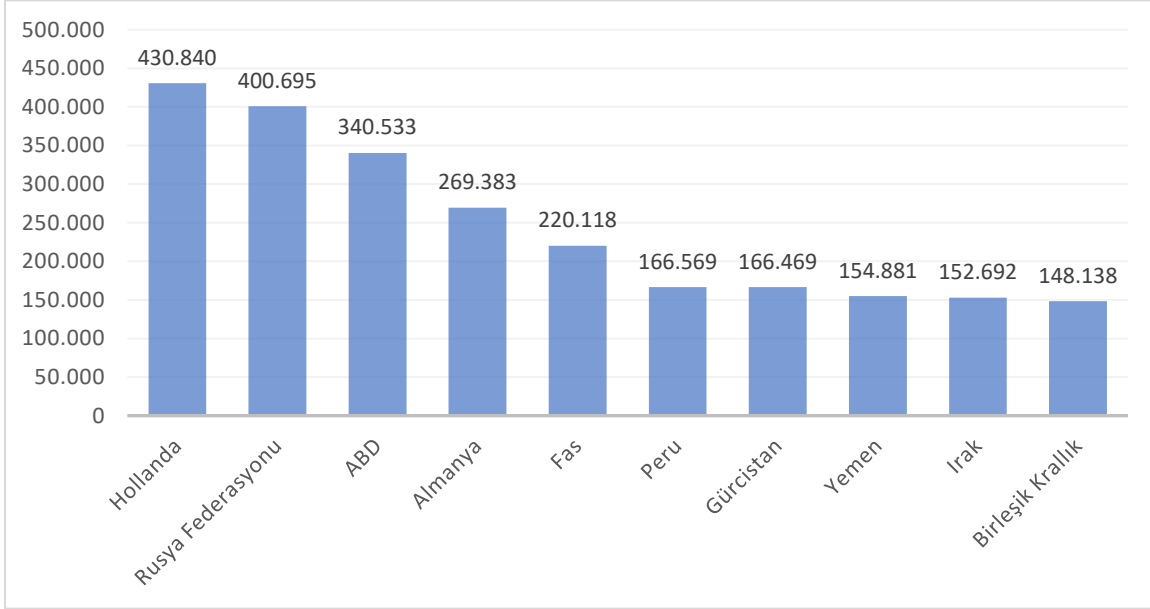
Grafikten görülebileceği üzere 2021 yılında 2020'ye göre ihracatta yaklaşık %74 ile ciddi bir artış yaşanmış fakat ilerleyen yıllarda bu rakam daha sabit ilerlemiştir. İthalata bakıldığında yine benzer bir

durum karşımıza çıkmakta. 2021 yılında Samsun'un ithalatı bir önceki yıla kıyasla yaklaşık %25 oranında artarken 2022'de ve 2023'te yine artış göstermiş, ihracat neredeyse sabit kalmıştır.

2.1 Geçmiş 5 yıl içerisinde Samsun'un en çok ihracat yaptığı ülkeler

TABLO 6: 2019-2023 YILLARI ARASI SAMSUN'UN EN ÇOK İHRACAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÜLKELER (BİN ABD DOLARI) (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

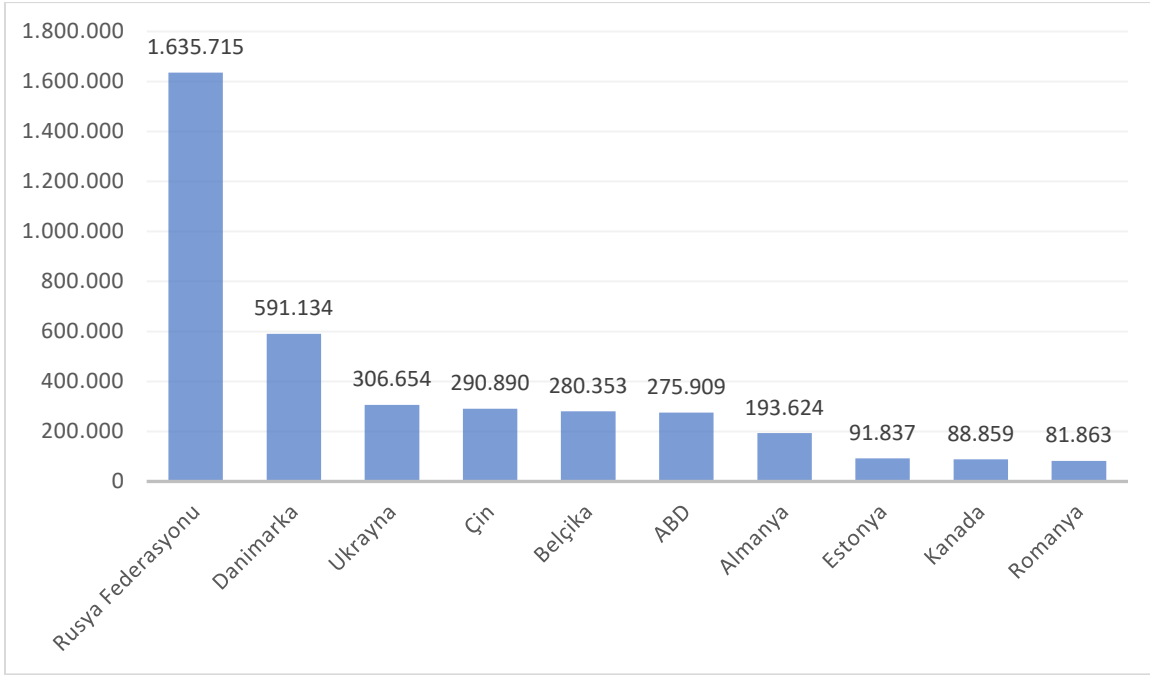

2019-2023 yılları arasında (son 5 yıl) Samsun'dan yaklaşık olarak 5.29 milyar ABD Doları ihracat gerçekleştirilmiştir.

2.2 Geçmiş 5 yıl içerisinde Samsun'un en çok ithalat yaptığı ülkeler

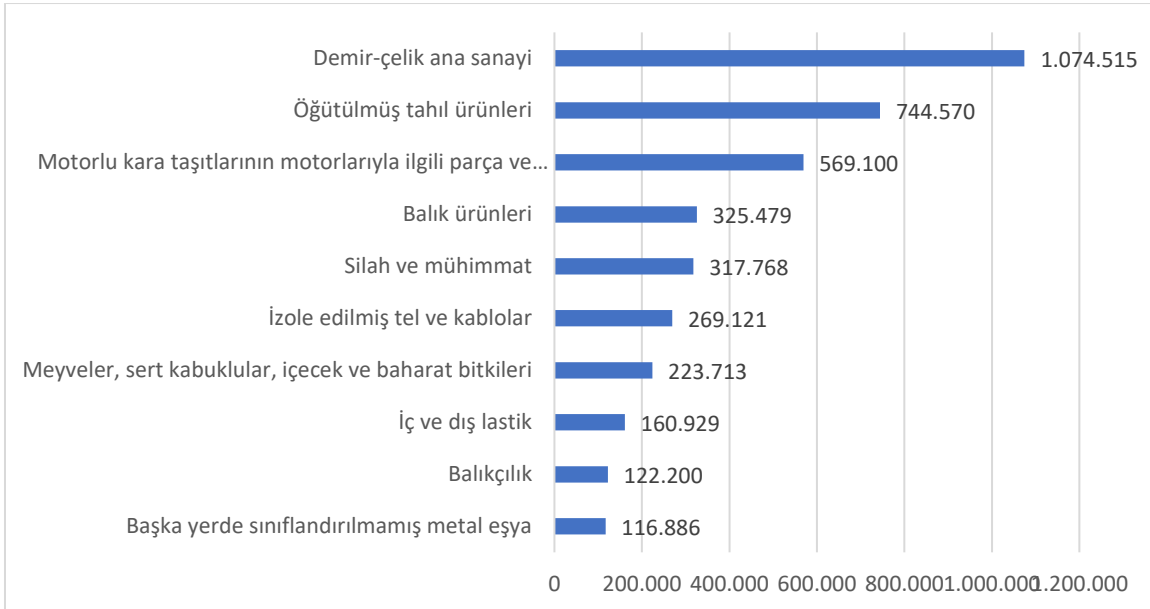
TABLO 7: 2019-2023 YILLARI ARASI SAMSUN'UN EN ÇOK İTHALAT GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÜLKELER (BİN ABD DOLARI) (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

2019-2023 yılları arasında (son 5 yıl) Samsun yaklaşık olarak 4.88 milyar ABD Doları ithalat gerçekleştirmiştir.

2.3 Son 5 yılda Samsun'un en çok ihraç ettiği ürün grupları

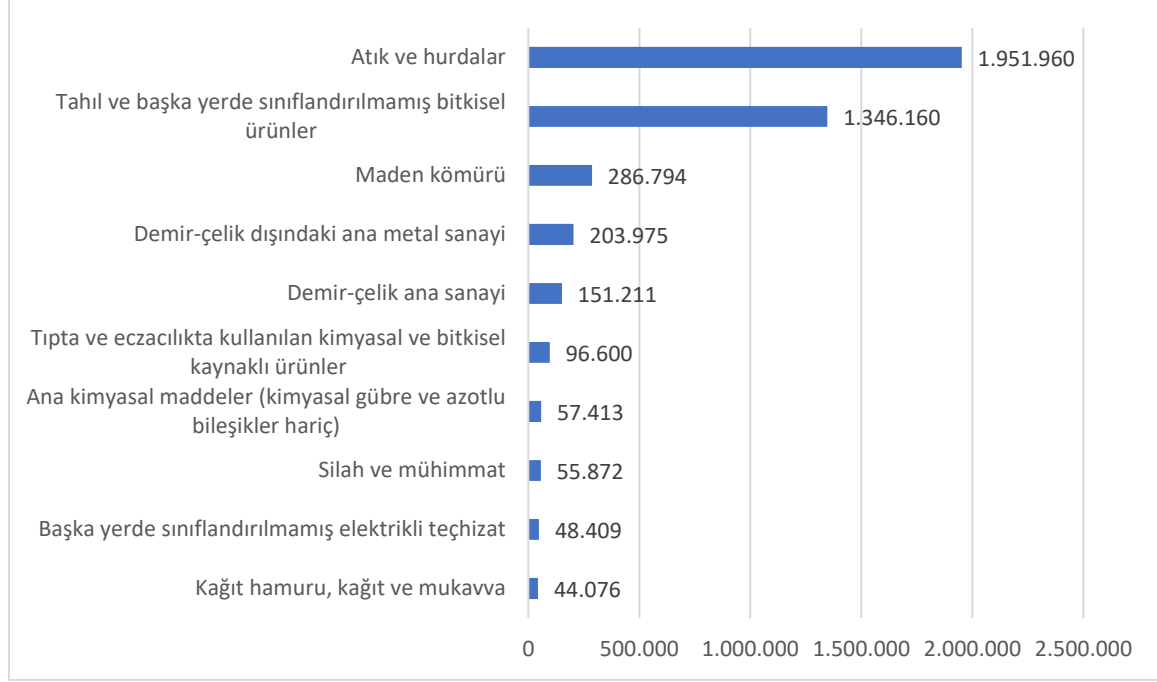
TABLO 8: SAMSUN'UN 2019-2023 YILLARI ARASINDA EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ İLK 10 ÜRÜN GRUBU (BİN ABD DOLARI) (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

2.4 Son 5 yılda Samsun'un en çok ithal ettiği ürün grupları

TABLO 9: SAMSUN'UN 2019-2023 YILLARI ARASI İTHAL ETTİĞİ İLK 10 ÜRÜN GRUBU (BİN ABD DOLARI) (TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU, 2024)

3. 2024 yılı için genel değerlendirme

Genel olarak 2023 Samsun ihracat verileri incelendiğinde en çok ihracatı karşı komşusu Rusya Federasyon'una gerçekleştirdiği görülmektedir. İhracat gerçekleştirilen ülkelerin mesafesi bakımından bir karşılaştırma yapıldığında, Samsun özelinde yakın mesafede bulunan ve Türkiye'nin komşusu ülkelere ihracatının uzak olanlara göre daha az olduğu anlaşılmaktadır.

Samsun'un uzak ülke ihracat potansiyeli gelişmiş seviyededir fakat Rusya Federasyonu hariç yakın konumdaki diğer ülkelere ihracat potansiyeli henüz tam olarak gerçekleşmemiştir. Buna örnek olarak 2019-2023 Samsun ihracat verilerinde Gürcistan'ın çok daha uzak bir konumda yer alan Fas (5'inci) ve Peru (6'inci)'dan sonra 7'inci sırada alması verilebilir.

Balkan ülkeleri için aynı durum geçerlidir. Buna örnek olarak 2019-2023 yılları arası toplamında Romanya'nın (101.7 milyon ABD Doları) 12'inci sırada, Sırbistan'ın (40.8 milyon ABD Doları) 32'inci ve Bulgaristan'ın (67.6 milyon ABD Doları) 23'üncü sırada yer alması gösterilebilir. Buna ek olarak kültürel ve Coğrafi yakınlık bakımından Macaristan (17.7 milyon ABD Doları, 51'inci sırada) ve Bosna-Hersek (9.8 milyon ABD Doları, 84'üncü sırada) ile bu ülkeler arasında ciddi bir fark gözlemlenmektedir. Coğrafi bölge olarak Romanya, Bulgaristan ve Sırbistan ile aynı bölgede yer alan Macaristan ve Bosna-Herkes yüksek potansiyel vadetmektedir. Bu 2 ülkeyi ekonomi (Macaristan: GSYİH 212,6 milyar ABD Doları, Bosna-Hersek: GSYİH 19,4 milyar ABD Doları), pazar ve nüfus bakımından kıyasladığımızda (9.643

milyon) ve Bosna-Hersek (3.234 milyon), Macaristan'ın Samsun için ihracat potansiyeli arttırıcı öncelikli hedef pazar olarak değerlendirilebilmektedir.

2023 verileri incelendiğinde Samsun'un bir Karadeniz şehri olmasına rağmen balıkçılık ürünlerinin toplam ihracatının sadece %6,81'ini oluşturulduğu ve 2019-2023 (son 5 yıl) rakamları incelendiğinde ise balıkçılık ürünleri ihracatının 4'üncü sırada yer aldığı görülmektedir. Bu durum Samsun'un balıkçılık ürünleri ihracatında %100 olarak ortaya çıkarılmamış bir potansiyelinin olduğunu göstermektedir. Buna ek olarak son 5 yılda ihracatı en çok gerçekleşen ürünler incelendiğinde katma değer bakımından motorlu kara taşıtlarının motoruyla veya aksesuarlarıyla ilgili parçalar ile birlikte silah ve mühimmatın katma değer bakımından demir-çelik ana sanayi ve öğütülmüş tarım ürünlerinin gerisinde kaldığı gözlemlenmektedir. Bu 2 sektör demir-çelik ve öğütülmüş tarım ürünlerine göre daha yüksek katma değer üretse de ilk 2 ihracat kaleminin altında kalmıştır. Bu iki sektörün ticari iş birliği geliştirme ve yeni pazarlara açılma konuları ile birlikte Ar-Ge ve inovasyon çalışmaları ile pazara yeni, inovatif ve katma değeri yüksek ürünler sunmaları konusunda çalışmaların yapılması yararlı olacaktır.

Genel olarak değerlendirildiğinde Samsun'un kendisine coğrafi konum bakımından yakın Gürcistan, Romanya, Bulgaristan, Macaristan ve Bosna-Hersek ile ticari iş birliğini arttırmasında ve sektörel anlamda balıkçılık sektörünün potansiyelini ortaya çıkarmak adına sektörün öncü ülkeleri (Norveç, İsveç, vs.) ile iş birliğine gitmesinde yarar görülmektedir. Buna ek olarak otomotiv ve savunma sanayi ile ilgili olarak yine sektörde öncü ülkelerin/bölgelerin (ABD, Çin, Birleşik Krallık, Güney Kore, vs.) pazara yeni, katma değeri yüksek ürünler sunma (özellikle havacılık ve uzay teknolojileri) konusunda firmalar ile gerçekleştirdikleri faaliyetlerin analiz edilmesi (Örn. Çalışma ziyaretleri) ile birlikte farkındalığı ve yenilikçiliği teşvik edici organizasyonların (Örn. Fuar ziyaretleri, Workshoplar) düzenlenmesi yararlı olacaktır. Buna ilaveten başarılı milli otomotiv ve savunma sanayi şirketlerimiz ile Samsun bölgesindeki firmaların işbirliğinin arttırılması Samsun sanayisine ve ihracatına ciddi katkılar sağlayacaktır.

Kaynakça

Türkiye İstatistik Kurumu. (2024). *Türkiye İstatistik Kurumu Veri Portalı*. <https://data.tuik.gov.tr/> adresinden alındı

